II

(Nelegislativní akty)

ROZHODNUTÍ

ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2021/1868

ze dne 15. října 2021

o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 148 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ([1]),

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ([2]),

po konzultaci s Výborem regionů,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost ([3]),

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Členské státy a Unie mají pracovat na rozvoji koordinované strategie zaměstnanosti, a zejména na podpoře kvalifikace, vzdělání a přizpůsobivosti pracovníků a na zaměření trhů práce na budoucnost a jejich schopnosti reagovat na hospodářské změny, aby dosáhly cílů plné zaměstnanosti a společenského pokroku, vyváženého růstu a vysokého stupně ochrany a zlepšování kvality životního prostředí stanovených v článku 3 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“). Členské státy mají považovat podporu zaměstnanosti za záležitost společného zájmu a koordinovat své odpovídající činnosti v rámci Rady s přihlédnutím k vnitrostátním zvyklostem, které se týkají odpovědnosti sociálních partnerů.

(2) Unie má bojovat proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci, podporovat sociální spravedlnost a ochranu, rovnost žen a mužů, solidaritu mezi generacemi a ochranu práv dětí, jak je stanoveno v článku 3 Smlouvy o EU. Při vymezování a provádění svých politik a činností má Unie přihlížet k požadavkům spojeným s podporou vysoké úrovně zaměstnanosti, zárukou přiměřené sociální ochrany, bojem proti chudobě a sociálnímu vyloučení, vysokou úrovní všeobecného a odborného vzdělávání a ochranou lidského zdraví, jak je stanoveno v článku 9 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“).

(3) Unie v souladu se Smlouvou o fungování EU vytvořila a provádí nástroje pro koordinaci politik zaměřené na hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti. V rámci těchto nástrojů tvoří hlavní směry politik zaměstnanosti členských států (dále jen „hlavní směry“) stanovené v příloze rozhodnutí Rady (EU) 2020/1512 ([4]) spolu s hlavními směry hospodářských politik členských států a Unie stanovenými v doporučení Rady (EU) 2015/1184 ([5]) integrované hlavní směry. Jejich cílem je poskytnout vodítka pro provádění politik v členských státech a v Unii

([1]) Stanovisko ze dne 16. září 2021 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).
([2]) Stanovisko ze dne 23. září 2021 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).
([3]) Stanovisko ze dne 24. června 2021 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).
([4]) Rozhodnutí Rady (EU) 2020/1512 ze dne 13. října 2020 o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států (Úř. věst. L 344, 19.10.2020, s. 22).
([5]) Doporučení Rady (EU) 2015/1184 ze dne 14. července 2015 o hlavních směrech hospodářských politik členských států a Evropské unie (Úř. věst. L 192, 18.7.2015, s. 27).

a zároveň odrážet vzájemnou provázanost mezi členskými státy. Výsledný soubor koordinovaných evropských a vnitrostátních politik a reforem má poskytnout vhodnou celkovou kombinaci udržitelné hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti, která by měla přinést pozitivní vedlejší dopady.

(4) Hlavní směry jsou v souladu s Paktem o stabilitě a růstu, stávajícími právními předpisy Unie a různými iniciativami Unie, včetně doporučení Rady ze dne 10. března 2014 ([6]), ze dne 15. února 2016 ([7]), ze dne 19. prosince 2016 ([8]), ze dne 15. března 2018 ([9]), ze dne 22. května 2018 ([10]), ze dne 22. května 2019 ([11]), ze dne 8. listopadu 2019 ([12]), ze dne 30. října 2020 ([13]), ze dne 24. listopadu 2020 ([14]), doporučení Komise (EU) 2021/402 ([15]) a doporučení Rady (EU) 2021/1004 ([16]).

(5) Evropský semestr kombinuje jednotlivé nástroje v souhrnném rámci pro integrovanou mnohostrannou koordinaci a dohled nad hospodářskými politikami a politikami zaměstnanosti. Při sledování cíle environmentální udržitelnosti, produktivity, spravedlnosti a stability začleňuje evropský semestr zásady evropského pilíře sociálních práv a jeho nástroje pro monitorování, srovnávacího přehledu sociálních ukazatelů, a stanoví podmínky pro intenzivní zapojení sociálních partnerů, občanské společnosti a dalších zúčastněných stran. Podporuje plnění cílů udržitelného rozvoje. Politiky zaměstnanosti a hospodářské politiky Unie a členských států by měly jít ruku v ruce s přechodem Evropy na klimaticky neutrální, environmentálně udržitelnou a digitální ekonomiku a zlepšovat konkurenceschopnost, zajišťovat přiměřené pracovní podmínky, podporovat inovace, prosazovat sociální spravedlnost a rovné příležitosti, jakož i řešit nerovnosti a regionální rozdíly.

(6) Změna klimatu a výzvy v oblasti životního prostředí, globalizace, digitalizace, umělá inteligence, práce na dálku, ekonomika platforem a demografické změny mění evropské ekonomiky a společnosti. Unie a její členské státy mají spolupracovat na účinném řešení těchto strukturálních faktorů a podle potřeby přizpůsobit stávající systémy, a to s ohledem na úzkou provázanost ekonomik a trhů práce členských států a souvisejících politik. To vyžaduje koordinovaná, ambiciózní a účinná politická opatření jak na úrovni Unie, tak na vnitrostátní úrovni, jež budou v souladu se Smlouvou o fungování EU a s ustanoveními Unie, která se týkají správy ekonomických záležitostí, a jež přihlédnou k evropskému pilíři sociálních práv. Tato politická opatření by měla zahrnovat podporu udržitelných investic, obnovený závazek provádět v náležité posloupnosti reformy, které posilují hospodářský růst, vytváření kvalitních pracovních míst, produktivitu, přiměřené pracovní podmínky, sociální a územní soudržnost, vzestupnou konvergenci, odolnost a naplňování fiskální odpovědnosti. Měla by kombinovat opatření na straně nabídky a poptávky, a to s přihlédnutím k jejich dopadům na životní prostředí, zaměstnanost a sociální situaci.

(7) Evropský parlament, Rada a Komise vyhlásily evropský pilíř sociálních práv ([17]). Uvedený pilíř tvoří dvacet zásad a práv na podporu dobře fungujících a spravedlivých trhů práce a systémů sociálního zabezpečení, které jsou rozděleny do tří kategorií: rovné příležitosti a přístup na trh práce, spravedlivé pracovní podmínky a sociální ochrana a začleňování. Tyto zásady a práva udávají směr strategii Unie a zajišťují, aby přechod ke klimatické neutralitě a environmentální udržitelnosti, digitální transformace a demografické změny byly sociálně vyvážené a spravedlivé. Evropský pilíř sociálních práv se svým doprovodným srovnávacím přehledem sociálních ukazatelů představuje referenční rámec pro monitorování výsledků členských států v oblasti zaměstnanosti a v sociální oblasti, pro podporu reforem na státní, regionální a místní úrovni a pro sladění „sociálního aspektu“ a „aspektu trhu“ v současné moderní ekonomice, mimo jiné prosazováním sociální ekonomiky. Dne 4. března 2021 předložila

([6]) Doporučení Rady ze dne 10. března 2014 k rámci kvality stáží (Úř. věst. C 88, 27.3.2014, s. 1).
([7]) Doporučení Rady ze dne 15. února 2016 o začleňování dlouhodobě nezaměstnaných osob na trh práce (Úř. věst. C 67, 20.2.2016, s. 1).
([8]) Doporučení Rady ze dne 19. prosince 2016 o cestách prohlubování dovedností: nové příležitosti pro dospělé (Úř. věst. C 484, 24.12.2016, s. 1).
([9]) Doporučení Rady ze dne 15. března 2018 o Evropském rámci pro kvalitní a efektivní učňovskou přípravu (Úř. věst. C 153, 2.5.2018, s. 1).
([10]) Doporučení Rady ze dne 22. května 2018 o klíčových kompetencích pro celoživotní učení (Úř. věst. C 189, 4.6.2018, s. 1).
([11]) Doporučení Rady ze dne 22. května 2019 o vysoce kvalitních systémech předškolního vzdělávání a péče (Úř. věst. C 189, 5.6.2019, s. 4).
([12]) Doporučení Rady ze dne 8. listopadu 2019 o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně (Úř. věst. C 387, 15.11.2019, s. 1).
([13]) Doporučení Rady ze dne 30. října 2020 o mostu k pracovním místům – posílení záruk pro mladé lidi a o nahrazení doporučení Rady ze dne 22. dubna 2013 o zavedení záruk pro mladé lidi (Úř. věst. C 372, 4.11.2020, s. 1).
([14]) Doporučení Rady ze dne 24. listopadu 2020 o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost (Úř. věst. C 417, 2.12.2020, s. 1).
([15]) Doporučení Komise (EU) 2021/402 ze dne 4. března 2021 o účinné aktivní podpoře zaměstnanosti po krizi COVID-19 (EASE) (Úř. věst. L 80, 8.3.2021, s. 1).
([16]) Doporučení Rady (EU) 2021/1004 ze dne 14. června 2021, kterým se zavádí evropská záruka pro děti (Úř. věst. L 223, 22.6.2021, s. 14).
([17]) Interinstitucionální vyhlášení evropského pilíře sociálních práv (Úř. věst. C 428, 13.12.2017, s. 10).

Komise akční plán pro provádění evropského pilíře sociálních práv (dále jen „akční plán“) zahrnující ambiciózní, ale realistické hlavní cíle a doplňkové dílčí cíle pro rok 2030 v oblastech zaměstnanosti, dovedností, vzdělávání a sociální ochrany.

(8) Dne 8. května 2021 na sociálním summitu v Portu hlavy států a předsedové vlád uznali evropský pilíř sociálních práv za základní prvek oživení a poukázali na to, že jeho provádění podpoří Unii v její snaze o digitální, zelenou a spravedlivou transformaci a přispěje k dosažení vzestupné sociální a hospodářské konvergence i k řešení demografických výzev. Zdůraznili, že sociální rozměr, sociální dialog a aktivní zapojení sociálních partnerů jsou základem vysoce konkurenceschopného sociálně tržního hospodářství. Shledali, že akční plán poskytuje užitečné pokyny pro provádění evropského pilíře sociálních práv, a to i v oblasti zaměstnanosti, dovedností, zdraví a sociální ochrany. Uvítali nové hlavní cíle Unie pro rok 2030 v oblasti zaměstnanosti (78 % obyvatelstva ve věku 20–64 let by mělo být zaměstnáno), dovedností (60 % všech dospělých osob by se mělo každý rok účastnit odborné přípravy) a snižování chudoby (nejméně o 15 milionů osob včetně pěti milionů dětí) a revidovaný srovnávací přehled sociálních ukazatelů, které pomohou sledovat pokrok při provádění zásad evropského pilíře sociálních práv v rámci koordinace politik v souvislosti s evropským semestrem. Kromě toho konstatovali, že zatímco se Evropa postupně zotavuje z pandemie COVID-19, bude zapotřebí se přeorientovat z ochrany pracovních míst na jejich vytváření a zkvalitňování, a zdůraznili, že provádění zásad evropského pilíře sociálních práv bude mít klíčový význam pro to, aby se v rámci inkluzivního oživení zajistilo vytváření většího počtu a kvalitnějších pracovních míst pro všechny. Zdůraznili svůj závazek k jednotě a solidaritě, což rovněž znamená zajistit rovné příležitosti pro všechny a že nikdo nebude opomenut.

Potvrdili své odhodlání v souladu se strategickou agendou Evropské rady na období 2019-2024, tedy nadále prohlubovat provádění evropského pilíře sociálních práv na unijní i vnitrostátní úrovni s náležitým ohledem na příslušné pravomoci a zásady subsidiarity a proporcionality. Hlavy států a předsedové vlád rovněž zdůraznili, že je důležité pozorně sledovat – i na nejvyšší úrovni – pokrok dosažený při provádění evropského pilíře sociálních práv a hlavních cílů Unie pro rok 2030.

(9) Reformy trhu práce, včetně vnitrostátních mechanismů stanovování mezd, by se měly řídit vnitrostátní praxí v oblasti sociálního dialogu s cílem zajistit spravedlivé mzdy umožňující důstojnou životní úroveň a udržitelný růst. Měly by rovněž poskytnout potřebný prostor pro široké posouzení socioekonomických otázek, včetně zlepšení udržitelnosti, konkurenceschopnosti, inovací, vytváření kvalitních pracovních míst, pracovních podmínek, chudoby pracujících, vzdělávání a dovedností, veřejného zdraví a začleňování a reálných příjmů. Členské státy a Unie by měly zajistit, aby byly dopady pandemie COVID-19 na sociální a ekonomickou oblast a na oblast zaměstnanosti zmírněny a aby uvedené transformace byly vyvážené a sociálně spravedlivé. Mělo by se pokračovat v podpoře oživení a úsilí o vytvoření inkluzivní a odolné společnosti, v níž jsou občané chráněni, jsou schopni předjímat a zvládat změny a mohou se aktivně podílet na životě společnosti a na fungování ekonomiky. Aby bylo možno podpořit přechod na trhu práce, je nutné, aby byl přijat ucelený soubor aktivních politik trhu práce, který by zahrnoval dočasné pobídky k zaměstnávání i k přechodům, jakož i politická opatření zaměřená na dovednosti a lepší služby v oblasti zaměstnanosti, jak je zdůrazněno v doporučení (EU) 2021/402.

(10) Je třeba řešit diskriminaci ve všech jejích formách, zajistit rovnost žen a mužů a podporovat zaměstnanost mladých lidí. Dále je třeba zajistit přístup a příležitosti pro všechny a snížit chudobu a sociální vyloučení, mimo jiné u dětí, a to zejména zajištěním účinného fungování trhů práce a přiměřených a inkluzivních systémů sociální ochrany a odstraněním překážek omezujících účast na vzdělávání a odborné přípravě a na trhu práce, rovněž prostřednictvím investic do předškolního vzdělávání a péče a do digitálních dovedností. Včasný a rovný přístup k finančně dostupným službám dlouhodobé péče a zdravotní péče, včetně prevence a podpory zdravotní péče, jsou obzvláště důležité s ohledem na pandemii COVID-19 a v kontextu stárnoucí společnosti. Ve větším rozsahu by měl být využíván potenciál osob se zdravotním postižením přispívat k hospodářskému růstu a sociálnímu rozvoji. Na pracovních místech v Unii se objevují nové hospodářské a obchodní modely a také se mění pracovněprávní vztahy. Členské státy by měly zajistit, aby pracovněprávní vztahy vyplývající z nových forem práce zachovávaly a posilovaly sociální model Evropy.

(11) Integrované hlavní směry by měly být základem pro doporučení pro jednotlivé země, která může Rada členským státům podat. V návaznosti na spuštění Nástroje pro oživení a odolnost nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ([18]) upravila Komise cyklus evropského semestru 2021 a navrhla pouze doporučení týkající se rozpočtové situace členských států v roce 2021, jak předpokládá Pakt o stabilitě a růstu.

(12) Členské státy mají plně využívat iniciativy REACT-EU zřízené nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2221 ([19]), která posiluje fondy politiky soudržnosti do roku 2023, Evropský sociální fond plus zřízený nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057 ([20]), Nástroj pro oživení a odolnost a další fondy Unie, včetně Fondu pro spravedlivou transformaci zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1056 ([21])a Programu InvestEU zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/523 ([22]), s cílem podpořit zaměstnanost, sociální investice, sociální začlenění, přístupnost, příležitosti pro prohlubování dovedností a změnu kvalifikace pracovních sil, celoživotní učení a vysoce kvalitní vzdělávání a odbornou přípravu pro všechny, včetně digitální gramotnosti a dovedností.

Členské státy mají rovněž plně využívat Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům zřízený nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/691 ([23]), aby podpořily pracovníky, kteří byli propuštěni v důsledku významných restrukturalizačních událostí, jako je pandemie COVID-19, sociálně-ekonomických transformací, které jsou důsledkem globalizace, a technologických a environmentálních změn. I když jsou integrované hlavní směry určeny členským státům a Unii, měly by se provádět ve spolupráci se všemi státními, regionálními a místními orgány, do níž by se měly intenzivně zapojovat parlamenty, jakož i sociální partneři a zástupci občanské společnosti.

(13) Výbor pro zaměstnanost a Výbor pro sociální ochranu mají v souladu se svými příslušnými mandáty vyplývajícími ze Smlouvy sledovat provádění příslušných politik s ohledem na hlavní směry politik zaměstnanosti. Uvedené výbory a další přípravné orgány Rady zapojené do koordinace hospodářských a sociálních politik by měly úzce spolupracovat. Politický dialog mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí, zejména pokud jde o hlavní směry politik zaměstnanosti členských států, by měl být zachován.

(14) Byl konzultován Výbor pro sociální ochranu,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Hlavní směry politik zaměstnanosti členských států stanovené v příloze rozhodnutí (EU) 2020/1512 zůstávají platné i pro rok 2021 a členské státy je zohlední ve svých politikách zaměstnanosti a programech reforem.

([18]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

([19]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2221 ze dne 23. prosince 2020, kterým se mění nařízení (EU) č. 1303/2013, pokud jde o dodatečné zdroje a prováděcí opatření na pomoc při podpoře zotavení z krize v souvislosti s pandemií COVID-19 a jejími sociálními dopady a při přípravě zeleného, digitálního a odolného oživení hospodářství (REACT-EU) (Úř. věst. L 437, 28.12.2020, s. 30).

([20]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Evropský sociální fond plus (ESF +) a zrušuje nařízení (EU) č. 1296/2013 (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 21).

([21]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1056 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 1).

([22]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/523 ze dne 24. března 2021, kterým se zavádí Program InvestEU a mění nařízení (EU) 2015/1017 (Úř. věst. L 107, 26.3.2021, s. 30).

([23]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/691 ze dne 28. dubna 2021 o Evropském fondu pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům (EFG) a o zrušení nařízení (EU) č. 1309/2013 (Úř. věst. L 153, 3.5.2021, s. 48).

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno členským státům.

V Lucemburku dne 15. října 2021.

Za Radu
předseda
J. CIGLER KRALJ